

DACĂ UN COPIL ESTE MARTORUL UNEI INFRAȚIUNI, ACESTE INFORMAȚII ÎI POT FI UTILE:

- Atunci când spune ce s-a întâmplat, copilul ajută la descoperirea unei infracțiuni;
- Spre deosebire de cei maturi, copiilor nu li se cere să depună jurământ, totuși este important să spună adevărul;
- Copilul poate refuza să vorbească, dacă ceea ce spune este împotriva lui sau a celor apropiați.

CÂND DEPUN MĂRTURII, LE RECOMANDĂM COPIILOR:

- Să asculte cu atenție întrebările. Dacă nu înțeleg întrebarea, să spună despre acest lucru;
- Să vorbească clar;
- Să spună adevărul;
- Dacă nu știe răspunsul la vreo întrebare, să nu inventeze, poate spune pur și simplu „nu știu”.

Orice persoană, inclusiv copil, poate cere ajutorul polițistului. El apără viața, integritatea corporală, sănătatea, libertatea și alte drepturi ale persoanei.

DACĂ AI NEVOIE DE O CONSULTAȚIE SAU ÎȚI SUNT ÎNCĂLCATE DREPTURILE TE POȚI ADRESA LA:

- **Serviciul Telefonul Copilului**, care funcționează non-stop, număr de telefon: 116111
- **Avocatul Copilului** lucrează de luni până vineri între orele 8:00-17:00, număr de telefon: 080011116
- **Forumul copiilor**, adresa web: www.copiii.webs.md
- **Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat**, număr de telefon: 022-31-02-74
- **Poliție** – formează **902** sau mergi la cel mai apropiat sector/Inspectorat de poliție.

www.tdh-moldova.md

Inspectoratul General al Poliției

Uniunea Europeană

Pliantul a fost elaborat în cadrul proiectului „Consolidarea competențelor organelor de drept și a coordonării intersectoriale, a societății civile pentru combaterea discriminării și a rețelilor tratamente aplicate copiilor în cadrul sistemului de justiție al Republicii Moldova”, implementat de Reprezentanța Fundației Elvețiene „Terre des hommes – Lausanne” în Republica Moldova, în parteneriat cu Inspectoratul General al Poliției din Republica Moldova.

Această publicație a fost realizată cu asistența financiară a Uniunii Europene. Conținutul acestei publicații este în responsabilitatea exclusivă a Terre des hommes Moldova și în niciun caz nu se poate considera că reflectă punctele de vedere ale Uniunii Europene.

Drepturile copilului victimă sau martor al unei fapte ilegale

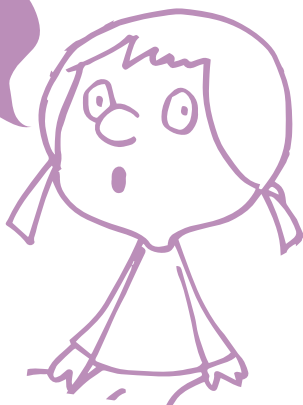
Ce se întâmplă dacă...?

CE ÎNSEAMNĂ O FAPTĂ ILEGALĂ?

Este o acțiune sau lipsă de acțiune care cauzează daune altor persoane, societății, naturii, obiectelor. Această faptă se pedepsește conform legii.

Fapta ilegală care provoacă la daune grave este numită **infracțiune**, iar fapta ilegală cu daune mai puțin grave este numită **contravenție**.

O persoană ar putea fi **bănuită, acuzată** sau declarată **vinovată** de săvârșirea unei fapte ilegale.

Persoana care a suferit daune morale, fizice sau materiale de pe urma unei fapte ilegale este **victimă**.

Persoana care a observat săvârșirea unei fapte ilegale sau dispune de informații despre aceasta poate fi **martor**.

Aceste persoane pot fi de vârste diferite, inclusiv copii. Un copil (minor) este orice persoană din momentul nașterii până la împlinirea vârstei de 18 ani.

Cel mai des, polițistul este primul reprezentant al legii cu care o persoană contactează în legătură cu o faptă ilegală.

Dacă unui copil i s-a pricinuit vreun rău fizic sau psihic, el are dreptul, personal sau prin intermediul apărătorului, să depună o plângere în care să fie descrise cele întâmplate.

Este ilegal ca cineva să provoace copilului suferințe fizice sau psihice: să îi provoace durere, să îl sperie, să îl batjocorească.

DREPTUL LA PROTECȚIE ÎMPOTRIVA VIOLENȚEI FIZICE ȘI PSIHICE

ORICE OM, INCLUSIV COPIL, ESTE OBLIGAT SĂ RESPECTE LEGILE STATULUI, SĂ-ȘI RESPECTE SEMENII ȘI DREPTURILE LOR.

DACĂ UN COPIL ESTE VICTIMA UNEI INFRAȚIUNI, ACESTE INFORMAȚII ÎI POT FI UTILE:

- Copilul poate și trebuie să ceară ajutorul poliției, spunându-i ce s-a întâmplat. Astfel, el va fi protejat, iar persoana vinovată va fi pedepsită.
- Poliția poate fi contactată la numărul de telefon *902* sau la cel mai apropiat sector/ Inspectorat de poliție;
- Dacă are nevoie, copilul poate cere ajutor și de la alți specialiști, cum ar fi medicul, psihologul, asistentul social, profesor.

- Copilul poate să depună o plângere de sine stătător, dacă are 16 ani. Dacă e mai mic, plângerea va fi depusă împreună cu părinții (îngrijitorii).
- La depunerea plângerii, este important: să ofere datele de identitate și de contact; să noteze sau memorizeze numele persoanei care a primit plângerea.
- Dacă este chemat pentru a fi audiat, copilul va fi însoțit de unul sau ambii părinți, de tutore sau pedagog.

ÎN TOATE CAZURILE CÂND
MINORII INTERACȚIONEAZĂ
CU **POLIȚIA**, EI AU
URMĂTOARELE
DREPTURI:

Polițistul trebuie să se prezinte, să explice motivul discuției, să informeze copilul despre drepturile lui.

Polițistul nu are dreptul să verifice buzunarele sau geanta copilului, fără a prezenta un document care-i permite acest lucru. Copilul are dreptul să fie informat cu privire la cauza verificării lucrurilor.

DREPTUL DE A FI INFORMAT

În orice situație, copilul are dreptul să anunțe părinții, rudele sau orice alte persoane de încredere despre ce s-a întâmplat și locul unde se află. Contactarea telefonică se asigură de către polițist sau procuror.

DREPTUL DE A CONTACTA RUDELE

Copilul are dreptul să participe la acțiunile care îl privesc și să își expună direct opinia față de acestea.

Copilul nu poate fi impus să spună ceva împotriva sa sau împotriva rudelor sale. Dacă refuză să vorbească, nu poate fi pedepsit pentru asta și nu înseamnă că este vinovat.

**DREPTUL DE A PARTICIPA,
A-ȘI EXPRIMA OPINIA ȘI DE A TĂCEA**

drepturile
copilului

права
детей

Dacă nu vorbește sau nu înțelege limba în care i se vorbește, copilul are dreptul la traducător sau interpret. Acesta este oferit în mod gratuit de către instituția care l-a reținut sau chemat.

**DREPTUL LA TRADUCĂTOR
SAU INTERPRET**

Fie că este bănuit, martor sau victimă, copilul are dreptul la apărare și asistență juridică oferită gratuit de către un avocat din cadrul *Oficiului Teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat*.

Sau, împreună cu părinții (îngrijitorii), minorul poate angaja contra plată un alt avocat, în care au cea mai mare încredere.

DREPTUL LA APĂRARE